

IMPRESSIE KENNISCAFÉ GROENE GEZONDE LEEFOMGEVING

11 FEBRUARI 2016 OP HET PROVINCIEHUIS IN HAARLEM

OPENING DOOR DE DAGVOORZITTER, TOM SMEELEN

Het doel van deze café middag is elkaar te ontmoeten, kennis met elkaar te delen maar ook kennis met elkaar te maken. Hopelijk gaat u weg met meer inspiratie en wij als provincie ook.

We zijn blij met een hoge opkomst, en de diverse samenstelling: het thema leeft duidelijk breed. Zo zijn er zowel een aantal burgerinitiatieven als wethouders in de zaal.

De Heemskerkse wethouder Frank Frowijn licht toe dat de gemeente Heemskerk groen belangrijk vindt voor geluk en gezondheid. Daarom doet de gemeente ook mee aan de Beter in het Groen zoeker. De provincie ondersteunt dat, dat is positief. Er is nog ruimte voor meer gemeenten om aan deze pilot deel te nemen.

KORTE TOESpraak GEDEPUTEERDE TJEERD TALSMA:

Een jaar geleden hebben wij de verklaring Groen Kapitaal aangenomen. Opschrijven is mooi, maar het gaat nu om aanpakken. Want de biodiversiteit daalt nog steeds, vooral buiten natuurgebieden. We moeten ons dus juist op die gebieden gaan richten.

Daarom hebben wij een aanpak gemaakt op basis van vier pijlers, die wij in een infographic hebben gezet. Die aanpak draait om combinaties. Combinaties van doelen én van partijen. En een van die combinaties is gezondheid. Dat staat nu wetenschappelijk wel vast, zoals vorige week ook in het Haarlems Dagblad stond. Daarom is het goed om daarmee aan de slag te gaan.

LEZING DOOR AGNES VAN DEN BERG, HOGLERAAR NATUURBELEVING AAN DE RIJSUNIVERSITEIT GRONINGEN:

Al 25 jaar doe ik omgevingspsychologisch onderzoek naar dit thema, vooral waar het gaat om het effect van groen op het welbevinden. In de geschiedenis was deze samenhang een vanzelfsprekendheid. Maar in de moderne zorg is die samenhang verdwenen. Een van de oorzaken daarvan was het gebrek aan bewijs en het gebrek aan een eenduidige verklaring van het effect van groen. Ondanks het merkbare effect blijft er daardoor toch vaak scepsis. Toch is er inmiddels wel behoorlijk wat bewijs van het heilzame effect van groen, bijvoorbeeld op depressies, astma en diabetes. De positieve effecten zijn overal zichtbaar. De effecten op psychisch welzijn zijn daarbij het sterkst.

De vraag blijft daarbij wel: waarom treden die positieve effecten dan op? Dat is nog niet geheel bekend, maar er zijn wel aanwijzingen. Bijvoorbeeld de letterlijke 'frisse lucht', de buitenlucht. Buiten houden mensen beweging en sporten ook langer vol. Een mogelijke verklaring is de opbouw van de natuur uit 'fractalen', zichzelf herhalende, grillige patronen die de hersenen van nature herkennen en waar mensen goed op reageren, ongeacht of zij natuurliefhebber zijn of niet. Daarnaast geloof ik dat er iets waardevols zit in de theorie van de *Biofilia*, dat wij - als onderdeel van de natuur - een aangeboren behoefte hebben om ons te verbinden en hechten met andere levende wezens, onze omgeving en het grotere geheel.

Als je nu voor waar houdt dat het groen waardevol is, begint de volgende uitdaging: hoe brengen we mensen dan dichterbij het groen? De eerste strategie is: het groen meer naar de omgeving van mensen brengen. Maar dat is

ook een dure en lastige strategie. Terwijl er al veel bestaand groen is, dat lang niet altijd goed bezocht wordt. Als tweede strategie kun je dus proberen mensen meer naar het groen te trekken.

Een aantal goede, makkelijk opschaalbare voorbeelden: groene schoolpleinen. Dat gebeurt al veel. Maar plantenwanden, dat gebeurt nog heel weinig. Terwijl het wel kan, met automatische watersystemen. In de Haarlemmermeer is in een proef met meerdere scholen gebleken dat de concentratie toeneemt en het plezier in de klas ook. Op het vlak van meer groen in de zorg is Gezond Natuurwandelen een goed voorbeeld. Groepen die normaal nooit in de natuur komen worden hierbij door vrijwilligers meegenomen op wekelijkse wandelingen van een uur.

De presentatie van Agnes van den Berg is op de website van de provincie te downloaden.

IMPRESSIE THEMATAFELS

Rond de drie doelen die de provincie heeft gesteld voor een groene gezonde leefomgeving vonden vervolgens informele netwerkgesprekken plaats, onder het genot van een hapje en een drankje. De drie gespreksleiders is gevraagd voor het verslag kort op hun gesprekken terug te blikken:

Thematafel 'Goed bezochte natuur- en recreatiegebieden'

Gespreksleider Jan Kuiper van de stichting Gezond Natuurwandelen): “Rode draad door de discussie bleef de vraag hoe bereiken we juist die doelgroepen die vaker in het groen moeten komen? Dat blijft een groot knelpunt en zeker iets om verder over door te denken met elkaar.”

Thematafel Schone Lucht, rust en ruimte

Gespreksleider Karin van Hoof, beleidsadviseur Milieu van de provincie Noord-Holland: “Groen is niet dé oplossing voor het verbeteren van de luchtkwaliteit of het verminderen van geluidhinder, maar het is zeker de moeite waard om te kijken hoe je de meerwaarde van groen op dit vlak vooral binnenstedelijk beter en vooral vaker kunt toepassen. Voorbeelden genoeg dat het kan, provincie kan helpen om die voorbeelden te delen.”

Thematafel Groene Wijken

Gespreksleider Hanneke Kruize, onderzoeker Gezonde Leefomgeving bij het RIVM: “Dat er veel energie zit op groene wijken, bleek wel uit het aantal initiatieven en ideeën dat via de post-its is achtergelaten. Van pluktuin tot groen bij zorginstellingen, en van Operatie Steenbreek tot aan hoveniers die meer integraal aan de slag zijn. Mensen uit hele verschillende domeinen hebben elkaar leren kennen. Vraag van diverse mensen of de Provincie er voor kan zorgen dat het niet bij een eenmalig Kenniscaf e blijft, maar deze ontmoetingen meer doorlopend gefaciliteerd kunnen worden?”

Bij de thematafels was volop ruimte om op post-its ideeën, bijdragen en wensen achter te laten. Deze zijn in een apart document op de site van de provincie te downloaden.